

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

maliter talia sint, semper sunt mortalia : item furtum, quod, licet in modica quantitate non sit mortale, tamen intra speciem suam potest esse mortale, e. g. furtum centum florenorum est certo mortale: sic etiam se habent odium proximi, sic gula &c. Secundæ classis sunt e. g. mendacium, quod quamdiu est contra solam veracitatem, manet semper veniale: nec fit mortale, nisi, ratione detractionis, vel alterius circumstantiæ specificæ, fiat contra iustitiam, fidem, charitatem &c. Putant autem Tannerus tom. 2. disp. 4. q. 5. dab. 5. n. 90. & Oviedo tr. 6. contr. 3. punct. 4. n. 41. ex genere suo venialia esse, quæ sunt contra virtutes liberalitatis, magnificentiæ, eutrapeliæ, veracitatis. Addit Tannerus n. 91. avaritiam duplicem esse, unam contra iustitiam, quæ committitur, iniuste acquirendo, vel retinendo: & hanc ex genere suo esse mortalem; nec præcisè contrariam esse liberalitati: alteram verò esse, quæ præcisè stat in amore inordinato divitiarum, & purè opposita est liberalitati: & hanc ex genere suo esse tantum venialem: estque etiam hæc doctrina clara S. Thomæ 2. 2. q. 118. a. 4. in corp.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

94. **O**B. 1. contra dicta n. 84. quod non omnia peccata sint mortalia. Matth. 5. v. 19. dicitur: Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno celorum. Rursus Jacobi 2. v. 10. dicitur: Quiunque autem totam legem servaverit: offendat autem in uno, factus est omnium reus. Item. Ezechielis 18. v. 20. Anima, quæ peccaverit, ipsa morietur: ergo omne peccatum, quantumvis minimum, est mortale. Resp. neg. conseq. Textus primus, ut censet Maldonatus, loquitur de mandatis, non absolutè, sed respectivè ad opinionem Phariseorum, minimis, qualia erant peccata etiam graviora interna cogitationum, seu concupiscentiæ internæ; hæc enim peccata Pharisei non putabant graviora, & hinc facili committebant: in quo errore etiam fuit Iosephus Hebræus l. 12. antiquitatum, de quo vide Cornelium à Lapide in hunc locum. Roboratur explicatio sequentibus verbis à Christo subjunctis. Matth. 5. v. 20. Nisi abundaverit iustitia vestra plus quam scribarum, ac Phariseorum, non intrabitis in regnum celorum: quasi diceret, nisi magis observaveritis legem, quam Pharisei, qui hæc minima vocant, non admittemini in celum. Bellarm. tom. 4. contr. 2. l. 1. c. 12. putat, per minima intelligi mandata veteris testamenti, quæ, quia minus perficiebant hominem, ideo minima sint dicta. Conzen in hunc textum, & alii dicunt, non vocari minimum, qui tantum fecerit, sed qui etiam docuerit; nam e. g. licet mendacium facere, vel dicere, sit veniale, tamen docere, mendacium esse licitum, est mortale, & hæreticum.

95. Ad 2. textum Resp. S. Jacobus non ait, qui tantum in uno peccato levi offendit, factus est omnium reus; nam leve peccatum non est simpliciter transgressio legis, nec contra, sed

R. P. Ant. Mayr, Theol. Tom. I

præter legem, ut ait S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 1. ad 1. qui autem legem simpliciter non transgreditur, non potest dici reus transgressionis omnium legum; unde subintelligitur: qui offendit in uno gravi; talis enim reus est non observatæ totius legis: quæ tamen observatio necessaria est ad salutem, contra quam olim sentiebant Rabbini, qui putabant, observationem legis, aut legum, quoad maiorem partem, sufficere ad salutem. Verbo: talis reus est non observatæ totius legis collectivè sumptæ, cujus observationem, si quis non exhibuerit, reus erit poenæ æternæ, & punietur æquè poenâ æternâ (quancumque mitiori) quam, si omnes leges violasset. Tertius textus non venit ad rem; nam propheta tantum vult dicere, eum ipsum, qui peccaverit (intellige graviter) moriturum, & non alium loco ipsius, e. g. non moriturum filium pro parente: nunquam autem propheta dicit, omnem, etiam leviter tantum peccantem, moriturum. Alii respondent, eum textum intelligendum de peccato simpliciter dicto, hoc est, mortali: & certè ibi propheta gravissima enarrat peccata.

96. Ob. 2. DEUS est ens perfectissimus: ergo non potest, nisi graviter offendi: atqui omne peccatum, quantumvis videatur leve, est offensa DEI: ergo graviter DEUM offendit. Confirm. Omnis offensa DEI est infinitæ malitiæ: ergo est gravis. prob. antec. omnis offensa est contemptus DEI, & inhonoratio ipsius præsentis: ergo est infinitæ malitiæ. Resp. neg. conf. nec enim spectat ad dignitatem DEI, ut non possit, nisi graviter offendi: sed potius congruit ejus bonitati, ut cum creatura ineat amicitiam, non ob quascunque causas minimas, & moraliter inevitabiles, dissolvendam: ita respondent ii, qui dicunt, peccatum veniale esse offensam DEI. Qui verò id negant, possunt transmittere totum primum enthymema, & negare mi. subsumptam; nam saltem propriè, & strictè loquendo, peccatum veniale non est offensa DEI. Sed de hoc redibit sermo inferius, num. 111. § 123. quando de peccato veniali.

97. Ad confirm. neg. antec. Nullum peccatum mortale, etiam quantumcunque grave, est simpliciter infinitæ malitiæ, ut fuscè dicemus tr. de incarn. ad prob. neg. ant. sive nego, quod quodlibet minimum veniale sit contemptus DEI formalis: imò nullum peccatum veniale est contemptus DEI virtualis; cum homo, venialiter peccans, semper adhuc virtualiter præferat DEUM omnibus aliis; non enim est verum, quod peccans venialiter, e. g. levi gula, præferat eam voluptatem DEO; cum semper paratus sit, & hanc voluptatem, & omnia prius relinquere, quam DEUM graviter offendere.

Unde non est contemptus DEI, sed ad summum contemptus aliquis interpretativus alicujus medii, vel boni conducentis ad DEUM, ut loquitur S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 1. ad 1. Quamvis autem DEUS per omnem legem, sicut per omnia alia, ultimò intendat gloriam suam, non tamen eam intendit semper graviter obligando, sive sub interminatione odii sui, & inimicitiae: consequenter nec per omnem actionem contrariam propriè contemnitur: nec peccatum veniale displicet DEO, ut oppositum ejus dignitati, sed tantum ut alicui bono ab eo intento.

D

98.

98. Ob. 3. Omne peccatum adversatur primo mandato, diligendi DEUM super omnia: ergo adversatur fini legis, seu dilectioni, & amicitiae Divinae: ergo est eo ipso grave. *Confir.* Peccans quicumque, etiam tantum in minimo gradu, tendit in alium finem ultimum, quam DEUM: ergo avertitur à DEO ad creaturam. *Resp. neg. antec.* Mandatum illud vult tantum, ut nihil DEO præferatur, aut adæquetur, sed ipse toto corde, hoc est, super omnia ametur: quod totum stare potest cum peccato veniali; quia etiam venialiter peccans, ut dictum *num. preced.* præfert adhuc DEUM omnibus aliis.

Illa autem actualis semper dilectio DEI, tam perfecta, ut excludat omnem, etiam culpam venialem, non præcipitur ea lege, sed tantum indicatur, ut ait Bellarmin. *tom. 4. controv. 2. l. 1. c. 12. §. Respondeo.* Dilectio, cum sit propria statui Beatorum potius, quam mortalium: certe ea dilectio non præcipitur sub gravi; potest enim lex aliquid præcipere sub gravi, aliud sub levi, ut patet in præcepto prohibente furtum. Addit Bellarminus *ibidem*, multos in Sacra Scriptura laudari, quod toto corde secuti sint Dominum, vel ambularent in omnibus justificationibus ejus, ut Davidem, Josiam &c. cum tamen Jacobi 3. v. 2. dicatur: *In multis enim offendimus omnes, & r. Joan. 1. v. 8. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus.*

Ad confirm. neg. antec. cum enim venialiter peccans nihil præferat DEO, ut dictum, nihil etiam sibi constituit finem ultimum extra DEUM. Nec dicas, saltem non posse peccando venialiter DEUM habere pro ultimo fine; cum peccatum hoc ad DEUM referri non possit. *Resp. enim cum Suarez in 1. 2. tract. 5. sec. 4. n. 12.* ultimum finem sub gravi non exigere, ut omnia ad ipsum referantur (quanquam utique levis inordinatio sit, aliquid facere, quod ad eum referri non possit) sed tantum exigere, ut nihil ei præferatur: qui autem venialiter peccat, nihil illi præfert, nec in creatura, tanquam fine quiescit, sed tantum, ut ait hic auctor, vult circa creaturam nonnihil immorari. Unde talis actus non tendit in ultimum finem, nisi fors in aliquo sensu negativè talem, qualem sæpe quis potest statuere creaturam, saltem sine gravi peccato, quandoque sine ullo, maxime, quando de fine positivè ultimo non cogitat.

99. Ob. 4. Nulla pura creatura potest satisfacere etiam pro minimo peccato: ergo quodvis est malitiæ infinitæ, adeoque saltem mortale. *Confirm.* Quodvis malum culpæ est majus quovis malo pœnæ: ergo est infinitum, adeoque saltem mortale. *Resp. 1. neg. ant. de quo fufius agemus tr. de incarnat. Resp. 2. om. antec. neg. conseq.* quia nec mortalia sunt infinitæ malitiæ, ut iterum fufius dicemus *tractat. de incarnat.* Qui antec. admittunt, dicunt, creaturam satisfacere non posse pro veniali ideo; quia hoc, utpote offensa strictè dicta, est in superiori ordine ad omne meritum purè creatum: non autem ideo; quia est malitiæ infinitæ.

Ad confirm. Resp. cum Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 2. sect. 5. conc. antec. neg. conseq. Ex eo, quod malum culpæ sit majus malo pœnæ, non sequitur, quod sit malitiæ simpliciter infinitæ, sed ad summum, ut ait Suarez, aliquo

modo secundum quid, si per hoc aliud non intelligatur, quam, quod peccatum sit altioris ordinis, sicut equus respectu pecuniæ est altioris ordinis: de qua re plura *tract. de incarn.* Pariter ex eo, quod malum culpæ sit majus malo pœnæ, non rectè inferitur, posse pro veniali peccato exigere pœnam æternam; nam, ut rectè Bellarm. *tom. 4. controv. 2. l. 1. c. 14.* culpæ ex ratione justitiæ debetur pœna, non æqualis (cum omnino æqualis esse non possit) sed proportionata, ut scilicet majori delicto respondeat major pœna, & minori delicto minor pœna, & levissimo levissima, juxta æquissimum DEI judicium. Unde, quamvis potius sit oppetenda mors, quam proferendum verbum otiosum, non tamen ideo potest verbum otiosum æterna morte puniri.

Esparza l. 5. g. 7. a. 2. ad 9. negat, quod peccatum veniale sit simpliciter majus malum, quam pœna inferni, ex eo, quod hæc sit formalis, & æterna separatio à DEO, & privatio ultimi finis, nec etiam, secluso saltem errore, eligibilis sit, sed creaturæ rationali maxime noxia: itemque secum ferat moralem necessitatem gravissimum peccatorum: quæ de veniali peccato dici non possunt, quamvis hoc ex alio capite secundum quid majus malum sit; quia scilicet simpliciter ineligibile est, nec à DEO, qui tamen eligere potest infernum, tanquam pœnam, quam graviter peccantibus infligat. Prior responsio mihi sufficit, hanc secundam omitto.

100. Ob. 5. DEUS potest etiam innocentem damnare ad pœnas æternas: ergo multo magis potest ad eas damnare reum peccati, quamvis minimi. *Confir.* DEUS præmiat minimum quodvis meritum præmio æterno: ergo etiam potest quodvis peccatum punire pœnâ æternâ. *Resp. neg. antec.* Damnare innocentem DEUS certo non potest; quia damnari convenit tantum reis, quales non sunt innocentes. Sed neque DEUS potest (ut mihi saltem longè probabilius videtur) æternum torquere innocentes, non tantum in hac providentia (in qua promittit innocentibus non solum immunitatem ab omni pœna æterna, sed etiam æternum gaudium) sed nec in alia.

Quamvis enim ista tormenta non essent contra justitiam, eoquod DEUS suam creaturam, jure domini, tractare possit secundum placitum suum, tamen essent contra ejus misericordiam, ut rectè docet Arriaga in 1. 2. de vitis, & peccatis disp. 55. sec. 3. num. 10. Certè, si quis homo suam ovem torreret vivam, & ita quidem, ut illam sapiens removeret ab igne, nec citò moreretur, ac iterum applicaret igni, quamvis non injustus esset, esset tamen barbarus. Et quid esset hic cruciatus respectu æterni cruciatus inferni, creaturæ rationali infligti. *Ad confir. neg. conseq.* Maxima præmia etiam parvis meritis rependere, indicat magnam liberalitatem, quæ est virtus: at maximas pœnas inferre minimis delictis, indicat crudelitatem, quæ est vitium, longè à DEO remotum.

101. Ob. 6. Minimum peccatum probabiliter æternum punitur in inferno: ergo est mortale. *antec. prob. antec.* tamdiu peccatum punitur, quamdiu manet: sed minimum peccatum sæpe manet in æternum: ergo. *prob. mi. si quis moriatur cum gravi peccato, nondum expiato, &c.*

& cum alio levissimo, tunc etiam istud semper manet; quia non potest in inferno deleri: ergo. Resp. Antecedens deberet verificari in eo casu, quo quis habens mortale simul cum veniali, moreretur ante actam poenitentiam.

Et in hoc quidem casu Suarez, Vasquez, & alii plures, dicunt, tale peccatum veniale æternum puniri per accidens; quia pro eo in illo statu satisfieri nequit. At verò Scotus, Gabriel, Major, Medina, Navarrus, Vega, & Arriaga, quibus videtur consentire Haunoldus l. 2. tr. 2. n. 185. dicunt oppositum. Et Arriaga quidem citat pro se S. Thomam: sed, ut fateatur Haunoldus, est dubium, cui parti accesserit. Certe textus Angelici. q. 7. de malo, quæ est de peccato veniali. a. 10. in corp. favet Suarezio; sic enim habet: Veniale autem peccatum, cum non sit contra charitatem, non meretur poenam æternam, ex specie peccati, nec ex parte inherentiæ ad subiectum, per se loquendo; quia non privatur gratiâ: sed per accidens sit irremissibile, peccato mortali conjunctum, in quantum est in subiecto privato gratiâ, & sic per accidens punitur poenâ æternâ. Rationes pro utraque parte vide apud Haunoldum loc. modo cit.

In forma dist. antec. minimum peccatum punitur æternum per accidens, om. antec. per se, neg. antec. & conseq. ad prob. Scotus & alii, qui negant, peccatum veniale puniri æternum, distinguunt ma. tamdiu peccatum punitur, quamdiu manet, si nondum sit condigne punitum, conc. ma. secus. negant ma. & om. min. neg. conseq. dicuntque, peccatum, seu reatum culpæ, manere posse sine reatu poenæ; neque in moralibus esse impossibile, ut maneat essentia sine proprietatibus: sicut potest manere sacramentum matrimonii sine proprietatibus, e.g. cessante debito ob adulterium &c. Ad id autem, quod dicitur, in inferno nullam esse redemptionem, respondent, non esse redemptionem in hoc casu, sed solutionem.

Nec dicas, ad solutionem requiri satisfactionem, quæ dari non possit sine gratiâ. Respondetur enim, ad solutionem sufficere satisfactionem, quæ potest haberi etiam ab invito; consequenter etiam à damnatis, & furentibus; quorum furor, licet sit novum peccatum; cum tamen non amplius spectet ad viam, sed jam ad terminum, non imputatur ad augmentum poenæ: & sic etiam Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 2. sec. 1. n. 1. ait, demones committere peccata mortalia, quæ non puniantur novis poenis. Alii totam probationem concedunt: sed ajunt, non antecedens, sed consequentiam fuisse probandam; quia non omne id, quod tantum per accidens, sed, quod per se punitur poenâ æternâ, est mortale. Quidquid de hoc sit, facile etiam ad probationem respondemus, omitendo totum; quia plus non probatur, quam, quod per accidens æternum puniatur peccatum veniale; hoc autem non probat, id esse mortale.

102. Ob. 7. Peccatum juxta nos veniale sæpe parum distat à mortali, e.g. in materia furti, ubi modica differentia potest ex veniali facere mortale, vel vicissim: ergo vel non potest mortale supplicio æterno affici; quia infinitum distaret una poena ab altera: vel utrumque debet supplicio æterno affici, adeoque etiam veniale

esse mortale. Resp. dist. antec. Peccatum veniale parum distat à mortali, secundum objectum materiale, seu materialiter sumptum. conc. antec. secundum objectum formale, seu formaliter sumptum, neg. antec. & conseq.

Si genus peccati capax est parvitas materiæ, & materia adhuc parva est, nondum est graviter prohibita; esset enim intolerabile, si quavis minima materia in furto, vel minimus excessus in potu, graviter jam prohibitus esset: formalis autem malitia peccati mortalis, stat in oppositione cum lege graviter obligante: ergo, ubi non datur talis lex, nondum datur gravis malitia formalis, etsi materiæ sint valde propinquæ. Sic, si desint adhuc modicæ guttæ, nondum navis submergitur, etsi multum jam aquæ sit in sentina, & propter depressionem navigium jam sit propinquum submergioni.

103. Nec dicas, posse materiam gravem prohiberi sub levi: & consequenter etiam materiam levem sub gravi; respondet enim Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 2. sec. 4. n. 9. licet non possit dubitari, quod DEUS, ut absolutus dominus, materiam levem sub gravi prohibere posset: attamen hic præcipiendi modus non esset consentaneus ejus sapientiæ, ac suavi providentiæ: Ex quo tamen videtur sequi, quod DEUS absolute non possit ita præcipere; cum non possit aliquid contra suam sapientiam facere; hinc Suarez tantum videtur velle dicere, quod DEUS, si hoc per impossibile faceret, nihil facturus esset, quod excederet jus suum in creaturas: Quidquid autem de hoc sit, quod alibi disputandum est, saltem DEUS de facto non ita prohibuit omnem materiam levem sub gravi, & si quam ita prohibuit, ea, licet in se sola fuerit levis, spectatis tamen circumstantiis fuit gravis, ut e.g. usus pomi, prohibitus Adamo, res gravis fuit ratione additi pacti. Sic etiam gravis est comestio minima ante sumptam Eucharistiam, ratione finis ab Ecclesia in eo præcepto intenti.

104. Ob. 8. S. Augustinus variis locis videtur innuere, quodvis minimum peccatum mereri infernum, vel saltem plura venialia æquivalere uni mortali: ergo. Resp. hac de re videndus est Bellarm. tom. 4. controv. 2. l. 1. c. 13. ubi fuse ostendit, S. Augustinum nunquam docere, quod unum veniale peccatum mereatur infernum, sed, dum de uno loquitur, sermonem esse ipsi de peccato mortali, quod etiam homini potest esse incognitum, quamvis verè admissum, & necdum expiatum. Quando autem S. Doctor de multis venialibus loquitur, pie exponendus est cum eodem Bellarmino loc. cit. scilicet, quod velit dicere, peccata venialia disponere ad mortalia, & sic aliquo modo iis æquivalere. Etsi autem verba aliqua fortè difficulter ita intelligi queant, tamen ita intelligenda sunt, nec rigorosè accipienda, ne S. Augustinus dissentiat à communi doctrina Ecclesiæ, & Conciliorum.

105. Ob. 9. S. Basilus in Regulis, seu questionibus brevius disputatis. q. 293. dicit, differentiam hanc majorum, & minorum peccatorum nusquam in novo testamento reperiri: ergo juxta S. Basilium omnia peccata sunt æqualia, adeoque omnia mortalia. Resp. cum Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 1. sec. 2. n. 8. ait ab hæreticis verba illa fuisse addita: aut librum illum omnino non esse

S. Basilii : aut eum tantum velle , Christianis omnia omnino peccata , esse sine distinctione vitanda. Et hoc ultimum præsertim videtur velle S. Pater ; quia interrogatio ibi fit : *Quomodo agi par est cum iis , qui , cum majora peccata declinent , minora , ac si nihil referrent , committunt.* Quasi diceret , iis dicendum , quod omnia sint magna , & vitanda : inter alia ait , *magnum unicuique esse illud , à quo quisque superatur : contraque exiguum , quod unusquisque ipse superat.* Cæterum alibi differentiam peccatorum statuit , vid. Suarez loc. cit.

ARTICULUS III.

Quid sit Peccatum Veniale.

106. **D**ico. Peccatum veniale est libera transgressio legis , non graviter obligantis. ita Arriaga tom. 1. in 1. 2. tr. de vitiis , & peccat. disp. 48. sec. 5. n. 18. & recentiores complures. Definitio hæc convenit omni , & soli : insuper est clarior definito ; quia cuilibet rationis capaci statim patet , quid sit libera transgressio legis , & in confuso etiam , quid sit lex , non graviter , hoc est , non sub amissione ultimi finis , obligans. Addi tamen debet explicatio aliquot terminorum , ut vindicetur à nonnullis objectionibus. Dicitur primò libera ; quamvis enim ad veniale peccatum , juxta communem , non requiratur plena libertas , aut deliberatio , sed sufficiat semiplena (quia etiam ista est aliqua libertas indifferentiæ) tamen aliqua imperfecta libertas debet adesse ; ubi enim est plena necessitas , absque ulla libertate , peccatum nullum esse potest.

Dicitur secundò transgressio legis. Intelligenda autem hic lex , & transgressio , live contrarietas , si non simpliciter talis , certè lex , & contrarietas , aut transgressio secundum quid , si ve latius dicta ; nam S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 1. ad 1. expresse docet , peccatum veniale non esse contra , sed præter legem , quem plures alii sequuntur. Unde nolim absolute defendere , peccatum veniale esse strictè contrarium legi strictè dictæ. Bellarm. tom. 4. contr. 2. l. 1. c. 11. ait , peccatum veniale non esse propriè , & simpliciter , contra legem , sed tantum secundum quid. Oviedo in 1. 2. tr. 6. contr. 3. punct. 3. n. 38. ait , venialia quidem lege prohiberi , & legem , quæ tantum venialiter obligat , habere quidem essentiam metaphysicam legis : communi tamen modo loquendi non venire nomine legis , seu mandati.

107. Suarez in 1. 2. tr. 5. disp. 2. sec. 5. n. 10. meo judicio prudenter ait , peccatum veniale esse aliquo modo contra præceptum ; quia est contra dictamen rationis , nobis dictans , id esse prohibitum , vel culpabile : item quia Levitic. 19. v. 11. prohibetur mendacium etiam leve : *Non mentiemini.* & rursus , Ecclesiastici 7. v. 14. *Noli velle mentiri :* at verò moraliter loquendo , ait idem Eximius num. 11. peccatum leve non esse contra legem , nisi secundum quid ; qui enim non graviter peccat , simpliciter dicitur servare legem.

Nam is servat legem , seu mandata , qui po-

test ad vitam ingredi. Matth. 19. v. 17. atqui potest ingredi ad vitam , etiam venialiter peccans ; quamvis enim peccatum veniale differat illum ingressum , non tamen simpliciter à regno cœli excludit. Rursus , taliter peccans , adhuc diligit DEUM : ergo servat mandata , seu legem , simpliciter loquendo , ut ait Christus Joan. 14. v. 15. Nec dicas , per veniale peccatum non diligi DEUM ; nam Christus non loquitur de dilectione actuali , sed habituali (aliàs , qui non actu diligeret , actu non servaret mandatum , & peccaret , quod est falsum ; cum præceptum positivum amandi DEUM non obliget pro semper) habitualis autem dilectio stat cum veniali peccato. Accedit , quod charitas sit adimpletio legis Matth. 22. v. 40. & ad Rom. 13. v. 18 & tamen stet cum levi culpa.

108. Addit Bellarm. tom. 4. contr. 2. l. 1. c. 11. de SS. Zacharia & Elisabeth Luc. 1. v. 6. dici , quod fuerint *incedentes in omnibus mandatis* ; cum tamen non caruerint venialibus peccatis , eoquod 1. Joan. 1. v. 8. dicatur : *Si dixerimus , quoniam peccatum non habemus , ipsi nos seducimus.* Tandem iterum ait Suarez loc. cit. num. 12. alia præcepta , distincta à præcepto charitatis , in tantum habere rationem præcepti , in quantum nituntur illo præcepto charitatis , juxta illud Matth. 22. v. 40. *In his duobus mandatis universa lex pendet , & propheta :* ex quo infert , quod illud quod charitati contrarium non est , non censetur ulli præcepto perfectè contrarium. Hæc pro sententia S. Thomæ , & ad eruditionem. Quodsi tamen quis contendat , peccatum veniale esse contrarium legi strictè dictæ , poterit id , salva nostra conclusione , admitti , modò omnia explicantur juxta ultimam responsionem num. 8. datam.

Tandem in definitione dicitur , *legis non graviter obligantis :* intellige , hic & nunc , si ve in his circumstantiis , non graviter obligantis ; nam potest peccatum veniale committi contra legem , quæ quidem per se , & absolute graviter obligat : autamen non ita obligat hic & nunc . e. g. prohibet lex per se graviter actus internos contra castitatem , sed , si desit libertas , & deliberatio plena , non peccatur graviter ; quia protunc , seu in illis circumstantiis , lex non graviter obligat , sicut quando omnino tolleretur libertas , omnino non obligaret sub peccato.

109. Jam tria genera peccatorum venialium communiter assignantur 1. *Venialia ex objecto.* 2. *Venialia ex parvitate materiae.* 3. *Venialia ex defectu deliberationis , seu libertatis.* Prima etiam possunt dici venialia ex genere suo ; quia scilicet objectum , quod attingunt , intra genus , vel speciem suam , si nempe non jungatur alia species , est semper quid parvum : & de his dictum n. 93. Secunda sunt illa , quorum quidem objectum , vel materia ex genere suo mortalis est , ita , ut sine addita nova specie sit peccatum grave : at hic & nunc in tam modica quantitate attingitur , ut grave non censetur : tale est furtum crucigeri diviti factum ; quam enim furtum in suo genere possit esse grave , tamen tam parvum furtum non est grave. Tertia sunt , quorum objectum per se est grave , & , si plenè deliberatè ea peccata fierent , mortalia essent ; hic & nunc autem exculantur à mor-